

FRONTLINIE

voor duurzaam ondernemen

TEKST LIA THORBORG FOTOGRAFIE MARLIES HOFSTEDE EN ROBERT GODDYN

DE GROENE ZAAK

Samenwerken: verenigingen en ondernemingen zoeken naar strategische verbanden om opgassen te zijn tegen de uitdagingen van het nieuwe decennium

De oprichters van ondernemersvereniging De Groene Zaak zijn ervan overtuigd dat op termijn duurzaamheid wint. Wie de ambities deelt, kan meehelpen in de lobby om de praktische belemmeringen weg te krijgen.

#02 Het zijn niet de minste exponenten van het Nederlandse bedrijfsleven, die hun toekomst onherroepelijk groen kleuren. Zorgverzekeraar Menzis, postbedrijf TNT, energieproducent Eneco, de Triodosbank, cateraar Albron, voedingswarenbedrijf Wessanen en afvalverwerker Van Gansewinkel – om er enkele te noemen – werken al jaren serieus aan verduurzaming van hun kernactiviteiten. Vorig jaar vonden vijfendertig van deze duurzame ondernemers elkaar in de noodzaak van een gezamenlijke belangenbehartiging. Zij zoeken een ‘constructieve dialoog met politiek, overheid en stakeholders’ om te bouwen aan een nieuw economisch fundament voor het Nederlandse bedrijfsleven. Sinds februari 2010 heet hun ondernemersvereniging De Groene Zaak.

PRAKTISCHE LOBBY

In vier maanden tijd verdubbelde het ledenaantal bijna. De ondernemingen zijn actief in alle sectoren en variëren in omvang van kleinbedrijf tot groot concern. Wat hen bindt is niet alleen de overtuiging dat duurzaamheid de norm moet zijn, maar vooral de ambitie om dat werkelijkheid te maken. Hun lobby richt zich op het wegnemen van praktische struikelblokken. Marga Hoek, voorheen op directieniveau werkzaam bij de overheid en het bedrijfsleven, is directeur van De Groene Zaak: “Onze ondernemers hebben interne hindernissen genomen en investeringen gedaan om hun business te verduurzamen. Als ze ver-

volgens willen opschalen, stuiten ze op overheidsbelemmeringen. Ze lopen stuk op regelgeving, ervaren concurrentienadelen bij de inkoop en aanbesteding. Het huidige economisch systeem bevordert onduurzaam ondernemen. Het kan toch niet zo zijn dat koplopers voor een duurzame samenleving zoveel tegenwerking ondervinden. Het zou andersom moeten zijn.”

VERSNIPPERING

Duurzaamheid staat al jaren op de maatschappelijke agenda, maar echt grote stappen zijn nog niet gezet. Er zijn groeperingen genoeg die maatschappelijk verantwoord ondernemen en duurzame ontwikkelingen nastreven, maar de versnippering werkt belemmerend. Dat heeft de lobby tot nu toe nog niet erg effectief gemaakt. Nederland neemt een povere 20e plaats in op de Europese Groene Index. Gaat De Groene Zaak het verschil betekenen? “Duurzame ontwikkeling heeft tot nu toe vooral aandacht gekregen bij de ngo’s en ministeries die zich bezighouden met milieu, de stem van het bedrijfsleven heeft ontbroken.” Nu deze ‘harde macht’ zich op het speelveld meldt, zou dat de noodzakelijke doorbraak kunnen brengen. “Natuurlijk speelt moraliteit ook bij ons een rol, maar het gaat om nieuw economisch denken, verandering van het systeem. Duurzaamheid wordt niet benaderd als puur idealisme, maar als realiteit, als rendabele corebusiness.” Volgens haar reageren de stakeholders met enthousiasme. Ook vanuit financieel-economische hoek komen, na

aanvankelijke aarzeling, positieve geluiden. Wat betreft De Groene Zaak is het nu een kwestie van doorpakken. “Er liggen genoeg rapporten en onderzoeken. We moeten van streven naar doen. Die vertaalslag maken we in elk gesprek dat we aangaan.”

Hoek doelt op structureel overheidsbeleid dat duurzaamheid als uitgangspunt neemt voor regelgeving en beleid; op inkoop- en aanbestedingstrajecten waarin duurzaamheid beloofd wordt; en op opschoning van de concurrentieverhoudingen door beprijzing van grondstoffen en vervuiling. Dat zou bijvoorbeeld kunnen via het belastingstelsel.

PERSOONLIJKE PASSIE

De motor van De Groene Zaak is de persoonlijke passie van de leden – of partners zoals zij elkaar noemen. Stuk voor stuk presenteren de bestuursleden zich als mensen met een missie. Het zijn drukbezette topmannen, maar “dit is echt belangrijk voor ze”, aldus Hoek. “Daarom zijn ze heel actief en betrokken.”

Roger van Boxtel (voorzitter en voorzitter van de raad van bestuur van Menzis) en zijn duurzame collega's zijn invloedrijk, hebben interessante netwerken en beschikken over financiële slagkracht. De oprichters hebben de vereniging voorzien van startkapitaal. Er is een bureau geformeerd, waar – dankzij de groei – na de zomer een aantal professionals werkt.

Van aansluiting bij de ondernemersorganisaties VNO-NCW en MKB-Nederland is nooit sprake geweest. “Voorop gesteld, we zijn geen concurrenten van elkaar. Waar mogelijk werken we samen en trekken we gezamenlijk op. VNO-NCW kan vanwege haar zeer brede achterban in veel gevallen geen lans breken voor specifieke kwesties waar koplopers tegen aan lopen. Aansluiting bij de ondernemersorganisaties VNO-NCW en MKB-Nederland is nog niet ter sprake geweest maar is meer een ‘go-area dan een no-go-area’.”

PLATFORM VOOR KOPLOPERS

De Groene Zaak is een nieuw platform van ondernemingen die koploper zijn in duurzaam ondernemen. De vereniging heeft als kernactiviteit de lobby voor een nieuw economisch bestel, waarin duurzaam en groen de norm zijn. Het ledental verdubbelde binnen een half jaar.

GEHEIMEN VAN HET SUCCES:

- insteken op het juiste niveau binnen de onderneming: de CEO committeert zich persoonlijk;
- een bestuur met passie en een interessant netwerk;
- de keuze voor onafhankelijkheid: geen overheidssubsidie, niet onderbrengen in bestaande ondernemerskoepels.

DE GROENE ZAAK

ondernemers voor een duurzame economie

STEVIGE PRINCIPES

De verdubbeling van het ledental is opmerkelijk. Er wordt een behoorlijk commitment gevraagd. Van 'keurmerk kopen' kan geen sprake zijn. Elke directeur of CEO die zijn bedrijf aanmeldt, spreekt persoonlijk met directeur Hoek. Er wordt weliswaar niet geauditeerd of gecontroleerd (oud denken, volgens Hoek), maar uiteindelijk tekent hij/zij voor stevige, zakelijke principes: toewerken naar een duurzaam verdienmodel voor het bedrijf, ketenverantwoordelijkheid nemen, afval verminderen en verspilling vermijden, inzetten op maximale energiereductie en duurzame energie, verduurzamen van de financieringsmodellen en het ontwikkelen van duurzaam managementpotentieel/leiderschap.

In het handboek van De Groene Zaak worden de resultaten van de partners uitgelicht en wordt kennis gedeeld. De vereniging, hoewel in hoofdzaak externe belangenbehartiger, organiseert ook bijeenkomsten waarop 'partners elkaars versneller kunnen zijn'. De partners komen elkaar ook tegen bij projectgroepen.

SAMENKLONTERING

Dat in korte tijd bijna zeventig gerenommeerde bedrijven zich aansloten en verdere groei wordt verwacht, onderschrijft het bestaansrecht van de vereniging. Volgens Hoek is het dan ook het juiste moment voor samenklontering. "Bij een nieuw maatschappelijk fenomeen zie je dat na de introductie overal initiatieven opbloeien. In verschillende branches, door lokale of regionale samenwerking. Nu is de fase aangebroken waarin al die losse verbanden behoefte hebben aan een structurele verbetering van hun positie. De koplopers komen bij elkaar om deze ontwikkeling te versterken en te versnellen. Duurzaam ondernemerschap zou wel eens groter kunnen zijn dan menigeen denkt." De positionering van De Groene Zaak op het juiste (ondernemers)niveau zorgt ook voor een aanzuigende

werking. "We doen het kennelijk goed als organisatie. We zijn zichtbaar. Hoewel groei geen doel op zich vormt. Voor de financiering is het prettig, maar we hebben geen baat bij verwatering."

MEDESTRIJDERS

De geboorte van De Groene Zaak heeft andere strijders voor duurzaamheid met blijdschap vervuld. Het kost de directeur geen enkele moeite om samenwerkingsverbanden aan te gaan met instellingen en organisaties die in hetzelfde veld actief zijn. Met MVO Nederland, Nyenrode Business Universiteit, IUCN NL en Urgenda organiseerde zij bijvoorbeeld eind mei jl. een drukbezocht verkiezingsdebat.

Ongeacht de uitkomst en de regeringscoalitie die daarvan het gevolg is, hoopt De Groene Zaak goede zaken te kunnen doen met de politiek. Dat is de kernactiviteit van de club. "Tijdens de verkiezingen is duurzaamheid jammer genoeg van het bord gevallen", zegt Hoek, "maar wij zullen bij alle partijen blijven aandringen dat zij hun verantwoordelijkheid nemen. Het gaat om de internationale concurrentiepositie van Nederland. De Groene Zaak zal kennis, expertise en beleidsoplossingen aandragen, waarmee de overheid de randvoorwaarden en ruimte kan scheppen om verduurzaming te versnellen. En het is ons ernst." ←

De Groene Zaak is een nieuwe vereniging voor ondernemers. De giganten VNO-NCW en MKB-Nederland komen er niet aan toe om te kiezen voor koplopers in duurzaamheid.

Dus kozen deze koplopers hun eigen koers.